

Số: 01/2024/QĐST-VDS

Thành phố Hồng Ngự, ngày 11 tháng 7 năm 2024

**QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ**

**V/v yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức,
làm chủ hành vi**

TÒA ÁN NHÂN DÂN THÀNH PHỐ HỒNG NGỰ, TỈNH ĐỒNG THÁP

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Ông Huỳnh Thanh Tâm.

Thư ký phiên họp: Bà Nguyễn Thị Tuyết Vân.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân thành phố Hồng Ngự tham gia phiên họp:
Ông Phạm Văn Sóc - Kiểm sát viên.

Ngày 11 tháng 7 năm 2024 tại trụ sở Tòa án nhân dân thành phố Hồng Ngự, mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số: 01/2024/TLST-VDS ngày 08 tháng 4 năm 2024 về việc “Tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi” theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số: 01/2024/QĐST-VDS ngày 27 tháng 5 năm 2024, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- *Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:* Ông Trương Văn T, sinh năm 1972.

Địa chỉ: phường L, thành phố H, Đồng Tháp.

- *Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:*

1. Ông Trương Phi S, sinh năm 1977. Địa chỉ: phường L, thành phố H, Đồng Tháp (người bị yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi).

2. Bà Trương Thị L, sinh năm 1953. Địa chỉ: xã L, huyện H, tỉnh Đồng Tháp;

3. Ông Trương Phi H, sinh năm 1954. Địa chỉ: phường L, thành phố H, Đồng Tháp.

4. Ông Trương Văn T1, sinh năm 1959. Địa chỉ: phường L, thành phố H, Đồng Tháp

5. Ông Trương Văn S1, sinh năm 1961. Địa chỉ: phường L, thành phố H, Đồng Tháp.

6. Bà Trương Thị P, sinh năm 1961. Địa chỉ: xã L, huyện H, Đồng Tháp.

7. Ông Trương Văn K, sinh năm 1968. Địa chỉ: phường L, thành phố H, Đồng Tháp.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

- Theo đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự và trong quá trình giải quyết việc dân sự ông Trương Văn T trình bày: Em của ông là ông Trương Phi S bị bệnh từ nhỏ, không nhận thức được, phải cần người nuôi dưỡng và chăm sóc. Đồng thời các anh em của ông đang tranh chấp vụ án chia thừa kế tại Tòa án, nên nay ông yêu cầu Tòa án giải quyết tuyên bố ông Trương Phi S là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi. Ông thống nhất cử ông Trương Phi H làm đại diện giám hộ cho ông S, vì hiện nay ông H là người trực tiếp nuôi dưỡng, chăm sóc ông S.

Ngoài ra ông không khai hay trình bày, yêu cầu gì thêm.

- Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan bà Trương Thị L trình bày: Bà là chị ruột của ông S, từ nhỏ S bị bệnh nên tinh thần không được như người khác, cần người chăm sóc. Nay bà thống nhất Tòa án tuyên bố ông S là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi. Bà thống nhất cử ông Trương Phi H là người giám hộ cho ông S, vì hiện nay ông S được ông H trực tiếp nuôi dưỡng. Bà không khai hay trình bày, yêu cầu gì thêm.

- Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan ông Trương Phi H trình bày: Ông thống nhất về việc tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi đối với ông Trương Phi S. Ông thống nhất và yêu cầu Tòa án cử ông là người giám hộ cho ông S, vì từ trước tới giờ ông là người trực tiếp chăm sóc, nuôi dưỡng ông S. Về chi phí giám định cho ông S mà ông đã nộp cho Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây Nam Bộ là 4.333.750đ, thì ông thống nhất chịu một mình, ông đã nộp và đã chi xong, không yêu cầu các đương sự khác trả lại. Về án phí, lệ phí Tòa án xem xét giải quyết việc dân sự này là 300.000đ thì ông thống nhất chịu, thống nhất Tòa án trả lại tiền tạm ứng án phí cho ông T đã nộp 300.000đ. Ông không khai hay trình bày, yêu cầu gì thêm.

- Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan ông Trương Văn T1 trình bày: Ông thống nhất về việc tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi đối với ông Trương Phi S. Ông thống nhất cử ông Trương Phi H là người

giám hộ cho S, vì ông H hiện là người trực tiếp nuôi dưỡng ông S. Ông không khai hay trình bày, yêu cầu gì thêm.

- *Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan ông Trương Văn S1 trình bày:* Ông thống nhất về việc tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi đối với ông Trương Phi S. Ông thống nhất cử ông Trương Phi H là người giám hộ cho S, vì ông H hiện là người trực tiếp nuôi dưỡng ông S. Ông không khai hay trình bày, yêu cầu gì thêm.

- *Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan bà Trương Thị P trình bày:* Bà là chị ruột của ông S, từ nhỏ S bị bệnh nên tinh thần không được như người khác, cần người chăm sóc. Nay bà thống nhất Tòa án tuyên bố ông S là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi. Bà thống nhất cử ông Trương Phi H là người giám hộ cho ông S, vì hiện nay ông S được ông H trực tiếp nuôi dưỡng. Bà không khai hay trình bày, yêu cầu gì thêm.

- *Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan ông Trương Văn K trình bày:* Ông thống nhất về việc tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi đối với ông Trương Phi S. Ông thống nhất cử ông Trương Phi H là người giám hộ cho S, vì ông H hiện là người trực tiếp nuôi dưỡng ông S. Ông không khai hay trình bày, yêu cầu gì thêm.

- *Ý kiến phát biểu của đại diện Viện kiểm sát nhân dân thành phố Hồng Ngự:*

Về tố tụng: Trong quá trình giải quyết việc dân sự, cũng như tại phiên họp xét việc dân sự sơ thẩm Thẩm phán, Thư ký và những người tham gia tố tụng đã thực hiện đúng các quy định của pháp luật.

Về nội dung giải quyết việc dân sự: Đề nghị Tòa án xem xét giải quyết chấp nhận yêu cầu của ông Trường, tuyên bố ông S là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi và chỉ định ông H là người giám hộ cho ông T theo quy định của pháp luật.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp, ý kiến của các đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân thành phố Hồng Ngự, tỉnh Đồng Tháp nhận định:

[1] Về thủ tục tố tụng:

Về quan hệ pháp luật và thẩm quyền giải quyết: Xét yêu cầu giải quyết việc dân sự, lời trình bày của đương sự và các tài liệu, chứng cứ trong hồ sơ việc dân sự xác định quan hệ pháp luật việc dân sự là “Tuyên bố một người có khó khăn trong

nhận thức, làm chủ hành vi”; Người bị yêu cầu là ông Trương Phi S có địa chỉ: Khóm Sở Thượng, phường An Lạc, thành phố Hồng Ngự, Đồng Tháp nên việc dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân thành phố Hồng Ngự, tỉnh Đồng Tháp là phù hợp với quy định của pháp luật tại khoản 1 Điều 27, khoản 2 Điều 35 và khoản 2 Điều 39 của Bộ luật Tố tụng dân sự.

Về sự vắng mặt của đương sự: Tại phiên họp ông Trương Văn K vắng mặt, nhưng đã có đơn đề nghị Tòa án giải quyết vắng mặt, nên Tòa án tiến hành phiên họp vắng mặt là phù hợp quy định khoản 2 Điều 367 Bộ luật Tố tụng dân sự.

[2] Về nội dung yêu cầu việc dân sự:

Xét yêu cầu giải quyết việc dân sự của ông Trương Văn T về việc yêu cầu Tòa án tuyên bố ông Trương Phi S là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi. Tòa án xét thấy, theo Kết luận số 194/2024/KLGĐ ngày 21/5/2024 của Trung tâm Pháp y Tâm thần khu vực Tây Nam Bộ, thuộc Bộ Y tế về việc kết luận giám định pháp y tâm thần theo trung cầu đối với ông Trương Phi S như sau: *“Về y học: Hiện tại, đương sự có bệnh lý tâm thần: Tâm thần phân liệt thể không biệt định (F20.3 – ICD10), giai đoạn bệnh thuyên giảm. Về khả năng nhận thức và điều khiển hành vi: Hiện tại, đương sự có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi”*.

Kết luận của Trung tâm Pháp y Tâm thần khu vực Tây Nam Bộ, thuộc Bộ Y tế nêu trên cũng phù hợp với lời trình bày của các đương sự đối với tình trạng sức khỏe và tinh thần của ông Trương Phi S hiện nay.

Khoản 1 Điều 23 Bộ luật dân sự năm 2015 quy định:

“ Điều 23. Người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi

1. Người thành niên do tình trạng thể chất hoặc tinh thần mà không đủ khả năng nhận thức, làm chủ hành vi nhưng chưa đến mức mất năng lực hành vi dân sự thì theo yêu cầu của người này, người có quyền, lợi ích liên quan hoặc của cơ quan, tổ chức hữu quan, trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần, Tòa án ra quyết định tuyên bố người này là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi và chỉ định người giám hộ, xác định quyền, nghĩa vụ của người giám hộ”.

Từ những phân tích trên, Tòa án xét thấy có đủ cơ sở để tuyên bố ông Trương Phi S là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi, nên yêu cầu của ông Trương đối với yêu cầu này là có căn cứ để chấp nhận.

[3] Về chỉ định người giám hộ, xác định quyền, nghĩa vụ của người giám hộ: Các đương sự thống nhất cử ông Hải là người giám hộ cho ông S. Tòa án nhận thấy, tại Khoản 4 Điều 54 Bộ luật dân sự năm 2015 quy định:

“4. Trừ trường hợp áp dụng quy định tại khoản 2 Điều 48 của Bộ luật này, người giám hộ của người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi do Tòa án chỉ định trong số những người giám hộ quy định tại Điều 53 của Bộ luật này. Trường hợp không có người giám hộ theo quy định trên, Tòa án chỉ định người giám hộ hoặc đề nghị một pháp nhân thực hiện việc giám hộ”

Khoản 2 Điều 53 Bộ luật dân sự năm 2015 quy định:

“2. Trường hợp cha và mẹ đều mất năng lực hành vi dân sự hoặc một người mất năng lực hành vi dân sự, còn người kia không có đủ điều kiện làm người giám hộ thì người con cả là người giám hộ; nếu người con cả không có đủ điều kiện làm người giám hộ thì người con tiếp theo có đủ điều kiện làm người giám hộ là người giám hộ”.

Tòa án xét thấy, theo quy định của pháp luật nêu trên thì người con cả là bà Trương Thị L là người giám hộ cho ông S. Tuy nhiên bà L từ chối, bà L thống nhất chỉ định cho ông H là người giám hộ cho ông S và hiện nay ông S là do ông H chăm sóc nuôi dưỡng. Các đương sự khác cũng thống nhất cử ông H là người giám hộ cho ông S, nên Tòa án chỉ định ông H là người giám hộ cho ông S là phù hợp. Ông H thực hiện các quyền và nghĩa vụ của người giám hộ theo quy định tại Điều 57 và Điều 58 Bộ luật dân sự năm 2015.

[4] Đối với ý kiến phát biểu của đại diện Viện kiểm sát là có cơ sở để chấp nhận như phân tích ở trên.

[5] Về lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Căn cứ khoản 1 Điều 37 của Nghị quyết số: 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc Hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án thì ông Trương Văn T phải chịu là 300.000đ. Tuy nhiên ông Trương Phi H thống nhất tự nguyện chịu thay cho ông T lệ phí này, nên ông H chịu 300.000đ, hoàn trả lại 300.000đ tiền tạm ứng là cho ông T theo quy định của pháp luật.

QUYẾT ĐỊNH:

- Căn cứ khoản 1 Điều 27, khoản 2 Điều 35, khoản 2 Điều 39, khoản 1 Điều 367, Điều 370, khoản 2 Điều 376, Điều 378, Điều 371 và Điều 372 của Bộ luật tố tụng dân sự;

- Căn cứ khoản 1 Điều 23, Điều 46, Điều 53, khoản 4 Điều 54, Điều 57 và Điều 58 của Bộ luật dân sự năm 2015;

- Căn cứ Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc Hội khóa XIV quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận yêu cầu của ông Trương Văn T.

Tuyên bố ông Trương Phi S, sinh năm 1977. Địa chỉ: phường L, thành phố H, Đồng Tháp là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

2. Chỉ định ông Trương Phi H, sinh năm 1954. Địa chỉ: phường L, thành phố H, Đồng Tháp (là anh của ông S) làm người giám hộ cho ông Trương Phi S. Ông Trương Phi H thực hiện các quyền và nghĩa vụ của người giám hộ theo quy định tại Điều 57 và Điều 58 Bộ luật dân sự năm 2015.

3. Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự:

Ông Trương Phi H phải chịu là 300.000đ;

Ông Trương Văn T không phải chịu. Hoàn trả lại cho ông T tiền tạm ứng đã nộp là 300.000đ theo biên lai số 0005071 ngày 08/4/2024 của Chi cục Thi hành án dân sự thành phố Hồng Ngự.

4. Quyền kháng cáo, kháng nghị: Đương sự có quyền kháng cáo quyết định này trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày nhận được quyết định hoặc kể từ ngày quyết định được thông báo, niêm yết. Viện kiểm sát nhân dân thành phố Hồng Ngự có quyền kháng nghị quyết định này trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Đồng Tháp có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Nơi nhận:

- Đương sự;
- VKSND Tp. Hồng Ngự;
- Lưu: Hồ sơ việc dân sự.

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỢP

Huỳnh Thanh Tâm